

Dictamen núm. 1/2010, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, relatiu a Projecte de decret sobre els drets d'informació dels usuaris de centres docents que imparteixen ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol amb validesa acadèmica oficial

Dictamen núm. 1/2010, relatiu al Projecte de decret sobre els drets d'informació dels usuaris de centres docents que imparteixen ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol amb validesa acadèmica oficial.

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *a*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i, l'article 4, lletra *a*, incís primer del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 11 de gener de 2010 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Salut i Consum relativa al Projecte de decret sobre els drets d'informació dels usuaris de centres docents que imparteixen ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol amb validesa acadèmica oficial.

Segon. El mateix dia 11 de gener, s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Respon a la tramesa La Caixa i la FELIB.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Resolució del conseller de Salut i Consum per la qual s'ordena l'inici del procediment d'elaboració de la norma.
2. Memòria justificativa de la conveniència de dur a terme la regulació objecte de la norma.
3. Esborrany inicial del Decret, versió catalana.
4. Esborrany inicial del Decret, versió castellana.
5. Taula de vigències i derogacions.
6. Estudi econòmic.
7. Informe del Consell de Consum de les Illes Balears
8. Tramesa del Projecte a la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears (CAEB)
9. Tramesa del Projecte a PIMEB.
10. Tramesa del Projecte a ASGECO- Asociación general de consumidores.
11. Tramesa del Projecte a Asociación de amas de casa y consumidores de Ibiza y Formentera.
12. Tramesa del Projecte a UNAE.
13. Tramesa del Projecte a Cooperativa de consumo San Crispin.
14. Tramesa del Projecte a ABACEF
15. Tramesa del Projecte a AEF, associació d'ensenyament i formació
16. Tramesa del Projecte a La Defensa.
17. Tramesa del Projecte a Nuredduna al·legacions presentades i resposta a les al·legacions.
18. Tramesa del Projecte a l'Asociación Insular de amas de casa y consumidores de Menorca (ACM).
19. Tramesa del Projecte al Grup d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB).
20. Tramesa del Projecte a FACUA- Balears
21. Tramesa del Projecte a FEPAE.
22. Tramesa del Projecte a Associació d'usuaris i amics del Tren de Sóller.
23. Tramesa del Projecte a l'Institut Balear de la Dona, informe emès i resposta.
24. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Presidència, suggeriments presentats i resposta.

25. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Economia i Hisenda, ofici enviat per aquesta Conselleria.
26. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Turisme.
27. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori, suggeriments presentats i resposta.
28. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Educació i Cultura.
29. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Medi Ambient.
30. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Affers Socials, suggeriments presentats i resposta.
31. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques, suggeriments presentats i resposta.
32. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Treball i Formació, suggeriments presentats i resposta.
33. Tramesa del Projecte a la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia i ofici enviat per aquesta Conselleria.
34. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Agricultura i Pesca.
35. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Innovació, Interior i Justícia, i ofici enviat per aquesta Conselleria.
36. Tramesa del Projecte a la Conselleria d'Esports i Joventut suggeriments presentats i resposta.
37. Informació pública.
38. Esborrany final, versió catalana.
39. Esborrany final, versió castellana.
40. Informe jurídic.
41. Informe de la secretaria general.

Quart. D'acord amb el procediment aplicable i atès l'article 24 *d* del Reglament d'organització i funcionament del CES, la Comissió Permanent designa la Comissió de Treball d'Àrea Social perquè elabori la corresponent proposta. Aquesta comissió es reuneix amb aquest objecte el dia 2 de febrer i la Comissió Permanent aprova, finalment, el dictamen el dia 10 de febrer de 2010.

II. Contingut del Projecte de decret

El Projecte de decret tramés per dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva composta per 7 articles i una part final distribuïda en una disposició addicional i una disposició final.

I. La part expositiva explica l'objecte del projecte de decret, així com el marc normatiu dins el qual s'insereix. Així, posa de manifest la creixent importància de la defensa dels consumidors i usuaris per part de l'Administració, tant de l'Estat, com de la Comunitat Autònoma, que s'ha anat reflectint en un seguit de normes legals.

En relació amb la legislació vigent, el títol competencial ve donat per l'Estatut d'autonomia, aprovat per Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, el qual atorga a la Comunitat Autònoma competència en matèria de defensa dels consumidors i usuaris, en el marc de les bases i la coordinació de l'activitat econòmica general (apartat 47è).

Respecte a la normativa relativa a la defensa dels consumidors i usuaris, destaquen els articles 17.1 i 60 del Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries. El primer fa referència al deure dels poders públics de vetllar perquè els consumidors i usuaris disposin d'informació comprensible. L'article 60, en aquest mateix sentit, disposa que abans de contractar, l'empresari ha de posar a disposició del consumidor i usuari, de forma clara, comprensible i adaptada a les circumstàncies, la informació de relleu, vertadera i suficient envers les característiques essencials

del contracte, en particular, envers les seves condicions jurídiques i econòmiques i dels béns o serveis objecte d'aquest.

L'exposició de motius incideix en la importància de la informació correcta, completa i comprensible, per evitar conflictes, ja que aquesta informació permet al consumidor o usuari determinar si vol contractar, tenir plena consciència d'allò que contracta i conèixer els riscos que assumeix.

II. Pel que fa a la part dispositiva del Projecte de decret, com s'ha dit, consta de 7 articles.

L'article 1 delimita l'objecte del decret, és a dir, regular el contingut dels drets d'informació que corresponen als alumnes dels centres docents que imparteixen ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol amb validesa acadèmica oficial. Aquests centres docents han d'estar en el territori de les Illes Balears.

El darrer apartat exclou les accions formatives per a l'ocupació finançades totalment per alguna administració pública.

L'article 2 delimita l'abast i contingut de la publicitat, amb una sèrie de normes dirigides a evitar confusions o termes que puguin induir a error en l'usuari.

El darrer apartat indica expressament que, en cas que la informació es faciliti per mitjans telefònics o telemàtics, s'ha incloure menció expressa dels extrems que s'indiquen en aquest precepte.

L'article 3, informació als usuaris, disposa el caràcter d'irrenunciable dels drets d'informació d'aquest decret. Indica, amés, la informació que ha de constar juntament amb l'oferta dels cursos.

L'article 4, integració de les publicitats i la informació en el contracte, obliga l'empresari a lliurar juntament amb el contracte, la informació indicada en l'article 3.

L'article 5, dedicat a la informació sobre el finançament, no només regula la informació a aportar en cas de que el curs estigui parcialment o totalment finançat, sinó l'obligació d'informar sobre la possibilitat de què s'obtingui un finançament amb qualsevol entitat de crèdit. Pel que fa a la fórmula de finançament sota la modalitat de crèdit al consum, concreta i completa alguns aspectes de la Llei 7/1995, de 23 de març, de crèdit al consum.

L'article 6, regula l'acreditació del compliment de les obligacions i disposa que és d'exclusiva responsabilitat de l'empresari.

L'article 7, sobre el règim d'infraccions, disposa que l'incompliment del que estableix aquest reglament es considera infracció en matèria de consum i es remet a la normativa reguladora tant en el Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, mitjançant el qual s'aprova el Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris, com en la Llei 1/1998, de 10 de març, per la qual s'aprova l'estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

III. Pel que fa a la part final del Projecte de decret, la disposició addicional disposa que els centres col·laboradors amb la Comunitat Autònoma de les Illes

Balears en matèria de formació professional ocupacional, que duguin alhora a terme activitats sotmeses a aquest Decret, s'han de regir, pel que fa a les seves activitats homologades o relatives a ensenyaments reglats per la normativa específica que els reguli.

La disposició final d'una banda autoritza el conseller competent en matèria de consum per dictar les disposicions de desenvolupament que resultin necessàries i, de l'altra, disposa una vacatio legis de dos mesos comptadors des de l'endemà de la publicació de la norma.

III. Observacions generals

Primera. Aquest Consell considera que tot allò que suposi una millora en la protecció dels consumidors ha de ser benvinguda i que des de la Direcció General de Consum s'han de dur a terme aquelles activitats de formació i d'informació als consumidors i als empresaris, de manera que es redueixin els conflictes en les relacions de consum.

Segona. La protecció dels consumidors i usuaris és una preocupació compartida per tots els nivells d'Administració Pública. Així, la política de la Unió Europea tracta de fer dels consumidors i usuaris el nucli de polítiques de la Unió tals com sanitat, empresa, indústria, medi ambient o transport, especialment l'aeri. De fet, ha creat una xarxa d'oficines d'informació i atenció al consumidor que pretén anar més enllà de la protecció dins l'àmbit de cada Estat i fomentar la cooperació entre estats membres. I darrerament ha aprovat, entre d'altres, la Directiva 2008/48/CE del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'abril de 2008, relativa als contractes de crèdit al consum i per la qual es deroga la Directiva 87/102/CE del Consell.

L'Estat espanyol, per la seva banda, ha aprovat diverses normes, generals i específiques, en la direcció de protegir la part més dèbil de la relació de consum. Així, amés del Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, s'han aprovat normes sectorials destinades a regular aspectes concrets de la relació de consum, com ara la prestació fora d'establiment comercial o a domicili, la relació derivada de la contractació de crèdit al consum, o a assegurar l'adequació als drets dels consumidors i usuaris de les clàusules contractuals no negociades individualment.

Però l'Administració tal vegada més propera al ciutadà en aquesta relació és l'autonòmica, que posa al seu abast eines de mediació i solució de conflictes, compleix la funció d'informació i formació als consumidors, i que, amb l'equip d'inspecció, lluita per detectar productes defectuosos abans de que arribin als consumidors, així com frau al consumidor i usuari. Així mateix, les entitats locals, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, col·laboren en les funcions de mediació, solució de conflictes i formació i informació, i d'inspecció sobre els mercats municipals.

IV. Consideracions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, l'expedient s'ha elaborat amb total correcció, respectant les diverses fases de tramitació fins el moment final en què s'ha de trametre al CES, obrint fins i tot la fase d'informació pública.

Així mateix, es valora positivament l'amplitud de les consultes efectuades, i, com ja s'ha posat de manifest en altres dictàmens relatius a projectes de normes de la Conselleria de Salut i Consum, consideram una bona pràctica la valoració individualitzada de totes les al·legacions presentades, raonant en respostes individualitzades els motius pels quals s'acceptaven o no les aportacions fetes pels diferents entitats i organismes als quals es va donar audiència, i que s'hagin incorporat aquelles que, a judici de la conselleria, milloraven el text, donant així sentit ple a la participació ciutadana si bé, en aquest cas, les úniques aportacions han estat de les administracions públiques.

En relació amb la part expositiva, consideram que compleix amb el seu objecte, atès que fa una referència al marc competencial del qual deriva el Projecte de decret i a la seva raó de ser, i fonamenta adequadament la seva existència. Entenem que, així com fa esment a la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació i al Reial decret 1004/1991, de 14 de juny, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments del règim general no universitari, amb més raó, hauria de fer referència a l'encara vigent Reial decret 401/1979, de 13 de febrer, pel qual es regulen les denominacions i la publicitat dels centres docents no estatals.

Segona. Pel que fa a l'articulat, volem fer una sèrie de consideracions:

a) L'article 1.3, fa referència a l'exclusió de l'àmbit d'aplicació d'aquest decret de l'oferta, la promoció, la publicitat i la informació de les accions formatives per a la ocupació finançades totalment per alguna administració pública.

Amb la redacció del Projecte de decret, entenem que inclou, dins el seu àmbit d'aplicació, les accions formatives dutes a terme per associacions d'entitats

locals com la FELIB, que tenen com a finalitat única la millora de la formació professional de les persones que treballen al servei de les entitats associades (ajuntaments i consells insulars). Aquest servei, es prestat d'una forma completament gratuïta, sense cap tipus de contraprestació, i és amés una de les seves principals activitats. Per això suggerim que hauria de quedar exclòs de l'aplicació d'aquest decret. Per això proposam la inclusió d'un quart punt a l'article primer del projecte de decret, que quedaria redactat de la següent forma:

Article 1.4: “Queden excloses de l'aplicació d'aquest Decret, l'oferta, la promoció, la publicitat i la informació de les accions formatives que duguin a terme les entitats locals o associacions d'entitats locals destinades a millorar la formació del personal que presta en elles els seus serveis.”

b) L'apartat 4 de l'article 2 no té subapartat b), de manera que passa del subapartat a) al c), error que s'hauria de corregir.

c) Suggerim que la referència de l'article 3 al títol s'hauria de substituir per una altra paraula, como ara certificat que correspongui, per tal de no confondre amb els títols oficials.

d) En l'article 3.2 es desplega tot un seguit d'informació que els centres han de lliurar als interessats, a iniciativa pròpia, és a dir, sense que aquests els hagin de sol·licitar. Entre aquests extrems es troba, en el subapartat l) el preu, *inclosos tots els conceptes, del curs i forma de pagament. S'ha d'indicar el preu de la matrícula o inscripció i del material didàctic, així com l'import de cada mensualitat o període de facturació establert amb data de venciment, si n'és el cas, i preu total del curs.*

Recomanem que entre els conceptes que integren el preu, quan aquest és ajornat, s'afegeixi el *cost del finançament* entre els conceptes que el formen, d'acord amb l'article 60.2 b) del Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries.

e) L'article 5, regula la informació sobre el finançament i preveu en l'apartat 3 tot una sèrie d'extrems sobre els quals s'ha d'informar l'usuari, entre els quals es troba el següent:

Si el centre té concertat una assegurança o aval per garantir les quantitats anticipades ha d'informar de quina és la companyia asseguradora i del nombre de pòlissa corresponent, o, si pertoca, de l'entitat financera avaladora.

En qualsevol cas, ha d'expressar-se amb claredat les conseqüències econòmiques derivades de l'incompliment del contracte per qualsevol de les parts.

Doncs bé, considerem que en cas de pagament anticipat del curs, sense finançament per part de l'empresa ni d'un tercer, també s'hauria de preveure la informació sobre l'assegurança o la garantia que presti l'empresa, per al cas que no compleixi la prestació que es deriva del contracte.

La disposició addicional es refereix a la formació professional ocupacional. Considerem que s'hauria de corregir el terme i substituir-lo per *formació professional per a l'ocupació*.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret sobre els drets d'informació dels usuaris de centres docents que imparteixen

ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol amb validesa acadèmica oficial, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària general

Vist i plau

El president

Àngels Bellinfante Torres

Llorenç Huguet Rotger

Suplent

Palma, 11 de febrer de 2009